ARBETS- OCH TJÄNSTEKOLLEKTIVAVTAL OM TIDSANVÄNDNING OCH ERSÄTTNING FÖR INKOMSTBORTFALL FÖR EN ARBETARSKYDDSFULLMÄKTIG I KOMMUN- OCH VÄLFÄRDSSEKTORN

§ 1 Avtalets karaktär och syfte

Detta avtal är ett sådant avtal om arbetsbefrielse för en arbetarskyddsfullmäktig som avses i § 8 i arbets- och tjänstekollektivavtalet om arbetarskyddssamarbete i kommun- och välfärdssektorn, vilket undertecknades 5.5.2025.

Detta avtal gäller alla kommuner, samkommuner, välfärdsområden och välfärdssammanslutningar.

Avtalet kompletterar bestämmelserna i 34 § 1 och 2 mom. i lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om arbetarskyddssamarbete på arbetsplatsen (44/2006), nedan tillsynslagen. Genom detta avtal har parterna kommit överens om tidsanvändningen för en arbetarskyddsfullmäktig i arbetstagarställning.

För en arbetarskyddsfullmäktig i tjänstemannaställning enligt § 5 i arbets- och tjänstekollektivavtalet om arbetarskyddssamarbete avtalas tidsanvändningen lokalt.

En förutsättning för bättre resultat, arbetslivskvalitet och arbetshälsa i kommunerna och välfärdsområdena är att arbetarskyddsfullmäktigen deltar i utvecklingen av arbetet, arbetsplatsen och personalen och får tillräckligt med tid för arbetarskyddsuppgifterna.

§ 2 Avtal om tidsanvändningen

Parterna avtalar lokalt för arbetarskyddsorganisationens fyraårsperiod om arbetarskyddsfullmäktigens tidsanvändning, verksamhetsområde eller motsvarande funktionella eller ändamålsenliga helhet som arbetarskyddsfullmäktigen bevakar. Vid förändringar i organisationen eller verksamheten görs också ändringar i organisationen för arbetarskyddssamarbetet så att den motsvarar den nya situationen.

Den behöriga myndigheten och huvudavtalsorganisationerna eller deras registrerade underföreningar avtalar lokalt om tidsanvändningen.

§ 3 Tid för skötseln av uppdraget som arbetarskyddsfullmäktig

Den tid som behövs för skötseln av uppdraget som arbetarskyddsfullmäktig består av regelbunden befrielse från arbetet och tidsbegränsad befrielse vid särskilda behov.

Den regelbundna befrielsen per fyra på varandra följande kalenderveckor räknas ut genom att antalet anställda som arbetarskyddsfullmäktigen företräder multipliceras med ett tal mellan 0,12 och 0,22, som avtalas enligt de lokala förhållandena.

När avtal om arbetsbefrielsen ingås ska bestämmelserna i 34 § 1 mom. i tillsynslagen och detta avtal beaktas.

När ett avtal om tidsanvändningen för arbetarskyddsfullmäktigens uppgifter ingås ska följande beaktas:

- antalet arbetstagare som arbetarskyddsfullmäktigen företräder
- arbetsplatsens regionala omfattning
- antalet arbetsställen och det utförda arbetets art
- faktorer som är beroende av arbetsarrangemangen och som påverkar fullmäktigens arbetsmängd samt
- övriga i arbetarskyddslagen avsedda olägenheter, risker och belastningsfaktorer som påverkar arbetstagarnas säkerhet samt fysiska och psykiska hälsa.

Tillämpningsanvisning

Vid förhandlingar om tidsanvändningskoefficienten ska alla ovan nämnda faktorer beaktas.

Om koefficienten innebär att arbetsbefrielsen inom det överenskomna verksamhetsområdet för arbetarskyddet överskrider gränsen för huvudsyssla, förs lokala förhandlingar om hur det överskridande tidsbehovet ska tillgodoses.

Exempel

En arbetarskyddsfullmäktig företräder 1 200 arbetstagare, och med beaktande av de lokala förhållandena har man vid förhandlingarna kommit fram till koefficienten 0,17. Enligt formeln blir befrielsen från arbetet 51 timmar per vecka, dvs. (1 200 x 0,17) / 4 = 51 tim./vecka.

Befrielsen från arbetet kan ordnas på ett lokalt ändamålsenligt sätt. Vid allmän arbetstid kan man till exempel ha en arbetarskyddsfullmäktig i huvudsyssla (38 tim. 15 min.) och en arbetarskyddsfullmäktig på deltid (12 tim. 45 min./vecka) eller två arbetarskyddsfullmäktiga på deltid (26 tim. resp. 25 tim./vecka) eller tre arbetarskyddsfullmäktiga på deltid (17 tim./vecka), eller något annat ändamålsenligt arrangemang.

Vid särskilda behov avtalar parterna lokalt om tidsbegränsad befrielse enligt § 2 ovan. Sådana särskilda behov kan vara förändringar i kommunernas och välfärdsområdenas organisations- eller servicestrukturer, beredning och genomförande av något annat omfattande utvecklingsprojekt eller oförutsedda undantagsförhållanden eller krissituationer som påverkar arbetsförhållandena.

Enligt 34 § 2 mom. i tillsynslagen ska befrielsen från arbetet vara minst fyra timmar under en period av fyra på varandra följande kalenderveckor.

---

§ 4 Användning av befrielsen

Tidpunkten för arbetsbefrielsen avtalas på förhand med chefen. Regelbundet återkommande befrielse ska beaktas när arbetsskiftsförteckningen görs upp. Undantag är tid som behövs vid olycksfall på arbetsplatsen, en arbetarskyddsinspektion eller någon annan oförutsebar händelse som gäller arbetarskyddsfullmäktigens verksamhetsområde. Om behovet av befrielse från arbetet är så stort att ordinarie arbetsuppgifter som hör till anställningsförhållandet inte kan ordnas för arbetarskyddsfullmäktigen, kan till exempel annat arbete som anknyter till arbetarskyddet anvisas i stället.

Om den ordinarie arbetarskyddsfullmäktigen tillfälligt är förhindrad att sköta sitt uppdrag och en ersättare träder in i stället, får ersättaren motsvarande befrielse för sin verksamhet som arbetarskyddsfullmäktig när den ordinarie arbetarskyddsfullmäktigens förhinder har varat utan avbrott i minst en månad, dock högst så länge som ersättaren sköter den ordinarie arbetarskyddsfullmäktigens uppdrag. Om det på förhand är känt att den ordinarie arbetarskyddsfullmäktigens förhinder kommer att vara längre än en månad, gäller ersättarens rätt till arbetsbefrielse dock från den tidpunkt då den ordinarie arbetarskyddsfullmäktigens förhinder börjar.

Arbetarskyddsfullmäktigen ska årligen ge arbetarskyddskommissionen eller motsvarande representativa samarbetsorgan en utredning om hur den reserverade tiden har fördelats på olika uppgiftshelheter. Utredningen används i utvärderingen, planeringen och utvecklingen av arbetarskyddsverksamheten på arbetsplatsen.

§ 5 Restid i arbetarskyddsfullmäktigens uppdrag

Om arbetarskyddsfullmäktigens verksamhetsområde är mer vidsträckt än normalt, till exempel om verksamhetsställena ligger långt från varandra, räknas tiden för resor mellan verksamhetsställena inte in i den arbetsbefrielse som anvisats arbetarskyddsfullmäktigen. Restiden betraktas i detta fall som normal arbetsuppgift och kostnaderna för resorna ersätts i enlighet med bilaga 16 i det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommunsektorn samt bilaga 6 i det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för välfärdssektorn.

§ 6 Ersättning för inkomstbortfall och andra ersättningar till en arbetarskyddsfullmäktig

Arbetsgivaren ska ersätta arbetarskyddsfullmäktigen för inkomstbortfall på grund av arbetarskyddsuppgifter som utförs under arbetstid. Inkomstbortfallet räknas ut enligt vad arbetarskyddsfullmäktigen skulle ha förtjänat i sitt ordinarie arbete under den tid han eller hon sköter uppdraget som arbetarskyddsfullmäktig. Om denna inkomst inte kan uppskattas,

används som grund den genomsnittliga timinkomsten för samma eller närmast motsvarande arbete under motsvarande tid.

För uppgifter som varit nödvändiga att utföra utanför arbetarskyddsfullmäktigens arbetstid betalas en ersättning som motsvarar lönen för ordinarie arbetstid.

Parterna har kommit överens om en separat månatlig ersättning i AKTA kap. IX från 1.5.2022 och i VÄLKA kap. IX från 1.3.2023.

Den uppgiftsrelaterade lönen för en arbetarskyddsfullmäktig som helt befriats från sina arbetsuppgifter följer det som bestäms om den uppgiftsrelaterade lönen för förtroendemän som helt befriats från sina arbetsuppgifter enligt kap. VII i det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommun-/välfärdssektorn.

§ 7 Tidsanvändningen för en lärare som är arbetarskyddsfullmäktig

Minskning av undervisningsskyldigheten för en lärare som är arbetarskyddsfullmäktig kan komma i fråga när uppgifterna som arbetarskyddsfullmäktig omöjligt kan skötas på något annat sätt. Detta gäller dock endast om arbetarskyddsfullmäktigens uppgifter kräver minst 5 timmars arbete per vecka.

Om ingen överenskommelse om minskning av undervisningsskyldigheten ingåtts, betalas läraren som är arbetarskyddsfullmäktig ett timarvode för de uppgifter som utförs utanför lektionerna. Timarvodet betalas mot specificerad faktura och beloppet är den ordinarie lönen per månad dividerad med 150. Arvodet betalas för högst 7 timmar i veckan.

§ 8 Meningsskiljaktigheter

Tolkningar av och meningsskiljaktigheter om detta avtal avgörs i enlighet med § 11 och 12 i arbets- och tjänstekollektivavtalet om arbetarskyddssamarbete i kommun- och välfärdssektorn.

§ 9 Ikraftträdande

Detta avtal träder i kraft den dag det undertecknas och gäller med en uppsägningstid på tre (3) månader.

Helsingfors, den 5 maj 2025

KOMMUN- OCH VÄLFÄRDSOMRÅDESARBETSGIVARNA KT

OFFENTLIGA SEKTORNS UNION JAU RF

FÖRHANDLINGSORGANISATIONEN FÖR OFFENTLIGA SEKTORNS UTBILDADE FOSU RF

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDENS FÖRHANDLINGSORGANISATION SOTE RF